

Redaktørens forord

Med dette nummer af *Dansk Sociologi* tager redaktionen og læserne hul på den 21. årgang af tidsskriftet. Gennem de seneste par år er interessen for at redigere temanumre blevet stadig større blandt sociologiske forskere. Dette ser vi på den ene side som noget meget positivt og udfordrende. Det giver tidsskriftet mulighed for at skabe øget opmærksomhed omkring specielle emneområder inden for sociologien. Områder som enten er særlig stærkt forankret i forskningsfeltet, og hvor forskerne har et ønske om at fremlægge de seneste forskningsresultater mere sammenhængende, eller områder som er i sin vorden, og hvor forskerne har brug at påkalde sig disciplinens opmærksomhed. Begge formål vil vi gerne som tidsskrift støtte og være formidler af. På den anden siden er redaktionen også meget opmærksom på, at der hele tiden skal være en vekselvirkning mellem ordinære numre og temanumre for at give alle sociologiske forskere mulighed for at publicere i tidsskriftet. For mange temanumre vil have som konsekvens, at ordinære artikler vil komme til at ligge for længe før de bliver publiceret.

Redaktionen arbejder hele tiden på, at artikler indsendt til tidsskriftet bliver publiceret så hurtigt, som det er muligt, når de er fagligt godkendt dels ved at være bedømt af referees og dels af redaktionen. Alle artikler i tidsskriftet er underkastet referee-bedømmelse. I nogle tilfælde kan denne proces trække ud. Dels kan det være vanskeligt at finde kollegaer, som er villige til at påtage sig bedømmelsesarbejdet, og dels må redaktionen ofte rykke referee flere gange, før den lovede bedømmelse kommer. Dette problem bliver ikke mindre af, at vi i redaktionen har besluttet, at alle artikler i fremtiden skal bedømmes af to anonyme referees. Dette gælder både bidrag til ordinære numre og til tema-numre. Samtidigt arbejder vi i redaktionen på at forbedre kvaliteten af referee-bedømmelser, så forfatterne har det bedst mulige udgangspunkt for at omarbejde deres manuskripter, så de hurtigt bliver klar til publicering. Vi skal her kraftigt bede vore kollegaer om at stille op og påtage sig arbejdet med bedømmelse af artikler til *Dansk Sociologi* – og at gøre det inden for de aftalte tidsfrister.

Dette årets første nummer indeholder 4 artikler, et review-essay, en kommentar samt en række anmeldelser.

Lis Højgaard diskuterer i sin artikel "Kan man interviewe sig til viden – om køn?" hvordan dataindsamlingsprocessen kan kvalificeres så det sikres, at interviewene giver et nuanceret og indsigtfuldt billede af de processer, der ka-

rakteriserer køn, kønsrelationer samt kønsdifferentiering. Gennem illustrationer i form af interview-situationer, samtale-relationer og analytiske værktøjer beskriver Lis Højgaard detaljeret en række af de vanskeligheder såvel som potentielle muligheder, som foreligger gennem det kvalitative interview for at afdække kønnets betydning i institutionelle sammenhænge og i hverdagens sociale relationer. Artiklen afsluttes med en række konkrete bud på, hvordan kønnets betydning kan konkretiseres gennem den måde, der spørges ind til køn i forhold til praksis og kontekst samt ved angivelse af en række værktøjer til brug i analyser af køn og kønnede relationer.

Carsten Strøby Jensen retter i sin artikel "Flexicurity og de danske arbejdsmarkedsrelationer – en eller to modeller?" et kritisk blik på det danske arbejdsmarkeds funktionsmåde. I kraft af den meget omtalte og tilsyneladende velfungerende flexicuritymodel har der været en betydelig international opmærksomhed omkring den måde, som det danske arbejdsmarked fungerer på. En kombination af fleksibilitet i ansættelse, social tryghed i perioder uden lønnet arbejde og en aktiv jobskabende arbejdsmarkedspolitik har ført til en høj beskæftigelse og betydelig social lighed blandt lønarbejdere i forhold til de fleste andre OECD-lande. Artiklen finder imidlertid, at der på det danske arbejdsmarked ikke er tale om én form for flexicurity, men flere forskellige former med vidt forskellige konsekvenser. Forholdene er vidt forskellige på det danske arbejdsmarked for danske lønarbejdere i det ufaglærte segment, hvor der er betydelig social tryghed ved arbejdsløshed, men ringe ansættelsestryghed og i det højtuddannede segment, hvor ansættelsestrygheden er relativ stor, men den sociale tryghed ved arbejdsløshed er ringe. Både fleksibiliteten i ansættelse og trygheden i indkomsten er således vidt forskellig afhængigt af, hvilket segment af det danske arbejdsmarked man tilhører, hvilket er vigtigt at have sig klart i de omstruktureringer, som pt. foregår på det danske arbejdsmarked.

Fokus i artiklen af *Jens Peter Thomsen* "Klasse og kultur på danske universitetsuddannelser" er en analyse af omfanget og karakteren af den sociale differentiering på de lange videregående uddannelser i Danmark. Det er en velkendt sociologisk kendsgerning, at uddannelse er en central indikator til bestemmelse af sociale positioner i samfundet. Et vigtigt spørgsmål og temaet for denne artikel er, om det generelt stigende uddannelsesniveau i samfundet har betydet, at den sociale selektion, der tidligere sorterede mellem dem som kom i gymnasiet og dem som ikke gjorde, i dag er rykket op ad og ind på de videregående uddannelser. Gennem en indgående og Bourdieu-inspireret analyse af rekrutteringsmønstre og positioner inden for de videregående uddannelser kommer forfatteren til den konklusion, at der for de danske universitetsuddannelser kan konstateres en tydelig klassestruktur, og at den kulturelle praksis, som kendetegner de enkelte universitetsuddannelser, skal forstås i sammenhæng med denne klasseopdeling af uddannelserne. For at kunne begå sig på en række centrale uddannelser kræves der et indgående

kendskab til specifikke praksisser for at mestre de kulturelle forudsætninger for disse uddannelser.

Den fjerde artikel i dette nummer af *Dansk Sociologi* er "Den subjektive oplevelse af klasse" af *Stine Thidemann Faber*. Denne artikel tager også sit afsæt i Bourdieu og dennes forståelse af klasse som noget, der produceres i relationer mellem mennesker og som noget, der eksisterer både som materielle strukturer og som symbolske repræsentationer. Fokus i artiklen er kvinders fortællinger om sig selv og deres forestillinger om hverdagen og de sammenhænge de indgår i. Det belyses, hvordan klasse i sammenhæng med køn præger kvinders erfaringer og oplevelser – herunder også de potentielle muligheder de opfatter som tilgængelige for dem. En central konklusion i artiklen er, at klasseforskelle fortsat præger centrale aspekter af kvinders hverdagsliv. Individualisering og differentieringsmekanismer har ikke elimineret klassemønstre og -identiteter blot gjort dem mindre synlige. Hvor det tidligere var fællesskaber og solidaritet, som var kendetegnende for de sociale klassers identitet, er der i dag tale om mere individualiserede og emotionelle rammer for klasseidentiteten.

Nummerets review-essay "Visualiserende sociologi og barndomsforskning" er skrevet af *Kim Rasmussen*. Essay'et tager udgangspunkt i en nylig udkommet antologi om visuel sociologi og dennes anvendelse inden for barndomsforskningen. Forfatteren lægger ud med et overblik over fotografiets og den visuelle dokumentations betydning i samfundsvidenskaberne for at indsnævre feltet til en beskrivelse af at udføre visuel forskning i relation til børn, hvad der er temaet i antologiens mange forskellige indfaldsvinkler om visuelle virkemidlers anvendelse i barndomsforskningen.

Kommentaren af *Anne Sofie Fink Kjeldgaard* "Bevaring af Forskningsdata – hvorfor og hvordan?" beskriver de strategier, som ligger til grund for Dansk Data Arkiv og dets arbejde med arkivering af datamaterialer fra danske forskningsprojekter. Forfatteren kommer ligeledes med en opfordring til, at eksisterende datamaterialer i langt højere grad, end tilfældet er i dag, bliver integreret i arbejdet med at udvikle fremtidige forskningsprojekter. Tidskrævende og kostbare dataindsamlinger kunne i mange tilfælde undgås ved anvendelse af allerede eksisterende datamaterialer. Sekundære analyser af eksisterende data bør ifølge forfatteren været langt mere almindeligt end tilfældet er i dag.

Dette nummer af *Dansk Sociologi* er illustreret af den tjekkiske kunstner *Frantisek Kupka* (1871-1957). Kupka er en af de betydeligste centraleuropæiske abstrakte kunstnere med relationer til futuristerne og symbolismen. Han er rigt repræsenteret på museet for moderne kunst i Prag.

Thomas P. Boje